

Mads Larsen: Idet jeg udtaler min Tilfredshed med, at den højtærede Landbrugsminister har fremsat dette Lovforslag, kan jeg ikke undlade efter at have hørt de foregaaende Ordførere for de forskellige Partier at lykønske Ministeren til den Succes, som det ser ud til, han opnaar med dette Lovforslag, idet det jo ser ud til, at i alt Fald Rigsdagens store Partier vil være enige om at gennemføre Lovforslaget.

Ved dette Lovforslag vil man gøre et Forsøg paa at overføre den Husmandslovgivning, man hidtil har haft om Støtte til Oprettelse af Husmandsbrug for almindelig Landbrugsdrift, til ogsaa at omfatte Gartnerier og Havebrug. Det er ganske klart, at en saadan Lovgivning er i høj Grad berettiget i en Tid som den nuværende. Det er klart nok, at jo mere alsidig den Produktion kan blive, som frembringes af den danske Jord, des mere Udsigt har man til at kunne faa lønnende Afsætning for den.

I to Retninger ligger dette Lovforslag da ogsaa paa Linie med en Række af de Foranstaltninger, vi i denne Tid gennemfører for at hjælpe Befolkningen til paa bedst mulig Maade at komme gennem Krisens Vanskeligheder. Ved Støtte til Oprettelse af Gartnerier og Havebrug vil man forøge de Værdier, der frembringes af den danske Jord, thi det er jo klart, at havemæssig Dyrkning frembringer mangedoblede Værdier paa det tilsvarende Areal i Forhold til almindeligt Landbrug; men det medfører tillige meget større Beskæftigelse, idet der anvendes mange flere Mennesker pr. Arealen, saaledes at der aldeles ingen Sammenligning er mellem det Menneskemateriale, der kan beskæftiges, hvor Jorden dyrkes havemæssigt, og hvor den dyrkes paa almindelig Landbrugsvis.

Hvad angaar den Støtte og Opmuntring til forøget Frugtavl, som Lovforslaget byder, da er det ganske vist rigtigt, at der gennem Tiderne er gjort mange Tilløb til en saadan Forøgelse, og de er ikke alle faldet heldigt ud. Derom vidner mange større eller mindre Plantninger, som findes trindt omkring i vort Land. Men som Modstykke hertil findes der ogsaa veldyrkede Plantninger, som nu giver deres Indehavere Løn for det Arbejde og for den Ventetid, de har haft. Men der er sikkert heller ingen Tvivl om, at Tanken om rationelt at gennemføre Frugtavl nu har bedre Betingelser end nogen Sinde før, ogsaa hos den almindelige Landbefolkning, ogsaa paa Grund af det Oplysningsarbejde, der er udført af Husmandsforeninger og Landboforeninger paa dette Omraade igennem de forløbne Aar. Der

er jo da ogsaa et langt Stykke Vej frem, før vi — som det allerede er paavist af de foregaaende ærede Talere — avler den Frugt, som Befolkningen forbruger, og da dette Forbrug utvivlsomt baade kunde og burde forøges betydeligt, baade af sundhedsmæssige og mange andre Grunde, var det i høj Grad ønskeligt, om Frugt gik ind i den daglige Husholdning hos hele den danske Befolkning i langt større Omfang, end det hidtil har været Tilfældet. Jeg nærer derfor ingen Betænkelighed ved det, der her er foreslaaet, selv om der maaske er Grund til at advare mod at forcere Sagen alt for stærkt.

Efter disse almindelige Bemærkninger skal jeg tillade mig at omtale nogle Enkeltheder i Forslaget. Jeg anser den Størrelse af 1½ ha, som foreslaas i §§ 2 og 3, for særdeles passende. Jeg hørte ganske vist den konservative Ordfører, det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt, udtale som sin Formening — og han har jo Sagkundskaben bag sig —, at Arealet var for lille; men dette Spørgsmaal hører jo til dem, vi kan undersøge under en velvillig Drøftelse i Udvalget. Ligeledes maa jeg anse de foreslaaede Afdragsvilkaar for den Del af Byggelaanet, som er anvendt til Opførelse af Drivhuse, for rimelige. Ærede Medlemmer vil have lagt Mærke til, at de ikke falder sammen med de Afdragsregler, som anvendes for Laan til Oprettelse af Husmandsbrug. Det ligger i Sagens Natur, at de Bygninger, navnlig Drivhuse og andre, som anvendes i Gartnerijemed, har Udsigt til at forfalde og slides op langt hurtigere end de Avlsbygninger, som opføres til Husmandsbrug. Derfor er det ogsaa naturligt, at der overfor en Del af de Midler, som anvendes her, fastsættes en kortere Afdragstid.

Den i § 6 foreslaaede Udvidelse af Amtskommissionerne med særlig sagkyndige for disse Sager maa jeg ogsaa anse for naturlig. Om de i §§ 9 og 10 omhandlede Laan skal jeg kun gøre den Bemærkning, at der sikkert overfor nye Anlæg af Frugtplantager bør gaas frem med stor Varsomhed, thi det er utvivlsomt saadan, at et virkelig udbyttegivende Resultat kun vil naas, hvor alle Forhold, ikke alene Jordbundsforholdene, men ogsaa det menneskelige Materiale, den Ansøger, man staar overfor, fyldestgør Betingelserne for, at et saadant Foretagende kan gennemføres paa rette Maade.

Det ærede Medlem Hr. Carlsen-Skiødt nævnte før, at der vilde gaa 10 Aar, inden en Frugtplantage gav Udbytte. Det ligger i Sagens Natur, at en Betingelse for, at det skal kunne lykkes, og for, at de Midler, man her stiller til Raadighed til Oprettelse af